ilerici gençlik

BAĞIMSIZLIK ve DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE ANTİ-EMPERYALİST DAYANIŞMA ve BİRLİK

15 Günlük Siyasi Gençlik Gazetesi

15 Mart 1976
Sayı: 7
2.-TL

Eskişehir'de faşistlerin vilayet önündeki "protesto" toplantısı

SOSYALİST VE İLERİCİ ÖRGÜTLER ÜZERİNDE TERÖR HAVASI YOĞUNLAŞIYOR

ESKİŞEHİR'DE 3 MART 1976'DA ÜLKÜ OCAK'LI KOMANDOLARIN ESKİŞEHİR DEVLET MİMARLIK MÜHENDİSLİK AKADEMİSİ KANTİNİNİ İŞGAL ETMELERİYLE BAŞLAYAN OLAYLAR, SALDIRGANLARIN "GÜVENLİK KUVVETLERİ"NCE DESTEKLENMESİ NEDENİYLE ŞEHİRDE FAŞİST BİR GÖSTERİ HALİNE GELDİ. İLERİCİ, SOSYALİST KİŞİLER, ÖRGÜTLER SALDIRIYA UĞRADI.

3-5 Mart 1976 Çarşamba-Perşembe günleri Ülkü Ocaklarına mensup komandolar, Eskişehir Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi kantinini işgal ettiler. Devamlı marşlar söyleyen faşistler okulda terör havası yaratmayı amaçlıyorlardı. İlk gün kantine giren 3 ilerici öğrenci ellerinde yangın malzemelerini geçiren faşistler tarafından yaralandı. Bunun ardından diğer ilerici öğrencilere saldırıya geçildi. Faşist saldırganlar tuvaletteki kızları çıkartıp dövüyor, okulun üst katında olan diğer ilerici öğrencilere de saldırıyorlardı. İkinci gün okul, yine faşistler tarafından işgal edildi, okulun içine kendilerinden başka hiç kimse sokulmadı. Bir kaç saat sonra okulun öğrencileri toplanarak okul müdürüne, okulda can güvenliğinin kalmadığını anlattılarsa da, müdür gerekli tertibatı almadı ve öğrencileri kovdu. Bu arada faşistler öğrenciler üzerine dinamit atıyor, silah, taş ve sopalarla saldırıyorlardı. Bütün olaylar gözlerinin önünde olan polisler silahlı olan faşistleri tabii yakalamadılar. Okul önünde toplanan öğrenciler bu durumu protesto ettiler. Bunun üzerine okul pazartesi gününe kadar tatil edildi.

8 Mart 1976 Pazartesi günü, okula gelen öğrenciler, Kimya Mühendisliği, Mimarlık ve Eczacılık Okullarının faşistler tarafından işgal edildiğini gördüler. Güçleri az olan faşistlerin o gün okula diğer okullardaki arkadaşlarını ve ya yandaşları olan bütün kişileri alarak geldikleri görüldü. Bunun üzerine okul müdürü, Kimya Mühendisliği okulunu tatil etti. İlerici öğrenciler, can güvenliği kalmadığını ve faşistlerin silahlı saldırı halinde olduklarını bildirmelerine rağmen Eczacılık ve Mimarlık bölümleri tatil edilmedi. Bu durumu protesto eden öğrencilerin üzerine faşistler saldırıya geçti. Silahlar atılırken polisler de silah ve gözyaşartıcı bombalarla faşistlerin yardımına koşarak ilericilerin üzerine saldırdılar. Bu olaylar sırasında Ülkü Ocaklarına mensup Yılmaz Keskindemirci adında Eğitim Enstitüsü 1. sınıf öğrencisi öldü. Bu öğrencinin okulu ile olay çıkan okul yerleri tamamen ayrıdır. İlerici öğrencilerden de yaralananlar olduğu halde polis gözünün önünde olay çıkaranları değil de 99 ilerici öğrenciyi göz altına aldı. Daha sonra 98 kişi serbest bırakıldı. Bundan sonra gelişen olaylar, faşistlerin Ülkü Ocaklı öğrencinin ölümünü ve okullarda kendi çıkarttıkları çatışmaları bahane ederek, şehir içinde saldırıya geçmeleri ve okullarda estirdikleri terör havasını şehirde de yaygınlaştırmaya çalışmaları şeklindeydi.

Belediye otobüslerini ve şehirler arası yolu tutup arabaları tahrip eden komandolar, yüzlerce devrimciyi yaraladılar. Daha sonra şehir merkezine gelerek Nur Pasta Salonuna ve plâkçı dükkanına saldırdılar. Vilayet önünde toplanan faşistlerin 2-3 saat süren protesto harekatinde "Katil Ecevit", "Vali İstifa" ve "TİP, TİP Tipsizler, Allahsız Komünistler" sloganlarını attıkları görüldü. Bu faşist gösteri önlenmediği için iyice azan komandolar şehire dağılarak insan avına çıktılar. İlerici yurtsever, sosyalist bilinen bütün kişilere saldırıldı. Garajları tutan komandolar Sacit Eröcal adında bir genci 21 yerinden şişlemişlerdir. Faşist saldırı şehir merkezinde bildiri dağıtımıyla ve köprübaşı mıntıkasının kordon altına alınmasıyla sürmüştür.

9 Mart 1976 Salı günü ise Ankara, Balıkesir, Yozgat ve diğer illerden gelen bütün güçlerle birlikte yürüyüşe geçilerek, köprübaşında bir genç ağır şekilde yaralanmıştır. Eskişehir'i baştan başa yürüyen faşistler devamlı sloganlar atarak halkı tahrik etmişlerdir.

2 gün içinde öğrenci olayları bahane edilerek Eskişehir'de estirilen terör havası içinde komandolar önlerine gelene saldırmışlardır. Bu saldırganları önleyici hiç bir tedbir alınmadğğından, dur denilmemiş olduğundan saldırıları çok pervasız olmuştur. Otobüs garajında bıçaklanan kişi polislerin gözü önünde bıçaklanmıştır.

Saldırganlar TİP Eskişehir İl Merkezinin önünden de toplu halde geçerek, küfür etmiş, slogan atmışlardır. Eskişehir'de gelişen olaylar, faşist komando saldırılarının "devletin güvenlik kuvvetleri" ile kolkola yürütüldüğünün göstergesidir. Faşist katiller çetesinin cinayetlerini teşvik eden, onları "güvenlik kuvvetleriyle" destekleyenler MC'nin ileri gelen sorumlularıdır. Olayların büyümesi istenmiştir. Başta okul yöneticileri olmak üzere idari makamların sesi çıkmamaktadır. Eskişehir'deki tüm saldırıların sorumlusu, cinayetlerinin faturasını ilericilere ödettirmek isteyen MC'dir.

Üniversitelerde « durum »

Son günlerde öğrenci kesiminde hızla yoğunlaşan olayların öğretimi aksattığı bir gerçek. Aksayan öğretimin öğrencilerin yıl kaybına neden olması ve önümüzdeki yıl üniversitelere yeni girecek öğrenciler açısından sorun yaratması olasılığı da var.

Bütün bunları söylemek için, şu veya bu taraftan olmak gerekmiyor. Ancak, sorunun çözümüne gelince durum değişiyor.

Ankara Üniversitesi rektör vekili Prof.Sefa Reisoğlu'nun bu konuya ilişkin bir açıklaması oldu. Reisoğlu, yukarda söylenenleri aşağı yukarı tekrar ediyor. Sayın Prof. bir de çözüm önerisi getiriyor: "Sorun özerk üniversite sorunu değildir. Bu yargı yanlış ve haksızdır. Soruna siyasal iktidarın el koyması gerekir."

MC iktidarının bugüne kadarki uygulamaları, "asayiş temini"nden, ilerici demokrat girişimlerin bastırılmasını, susturulmak istenen insanların kurşunlatılmasını kastettiğini ortaya koydu. Katillerin serbestçe dolaştığı, yasaların bilinerek hiçe sayıldığı bir ortam raslantı sonucu doğmadı. MC iktidarı tarafından bilinerek yaratıldı. Bu nedenle, iktidardan çözüm beklemenin anlamı, dolaylı yoldan da olsa, "bastırın şu çatlak sesleri" anlamına geliyor. Bu özlemi belirten kişi, kendi payına da bazı tehditler savurmaktan geri kalmıyor.

Sorunun özerk üniversite sorunu olup olmadığına gelince; öğrencilerin, öğretim görevlilerinin, işçilerin en temel gereksinimlerinin bile karşılanmadığı, yönetmeliklerin çiğnendiği bir ortamda elbette tepkiler doğacak. Doğması da gerekli. İktidarların, yönetimlerini pervasızca etkileyebildiği bir üniversitede "huzur" beklenemez.

Bunlar işin bir yanı. İşin diğer bir yanı da, öğrenci hareketini kısır döngüler içine çekme çabası. Öğrenciler üzerine kâh komandolar, kâh güvenlik kuvvetleri salınarak, aktif öğrenci kesiminin silahlı çatışma alanına çekilmesi, öğrenci yığınlarının pasifize edilmesi çabası.

Durum böyle olunca Sefa Reisoğlu'nun açıklamasını bir tehdit değil, iyi niyetli bir yaklaşım olarak değerlendirmek ilericiler için mümkün olmuyor. Ancak, sermayeye "fizibilite" hesapları yapma uzmanlarının açısından, bu açıklamanın bir önemi olsa gerek. Örnek şu:

"(Önümüzdeki ders yılına hiçbir öğrenci alınmaması gibi) bir sonucun maddi ve manevi kayıpları üzerinde uzun boylu durmaya gerek yok. Şimdi yapılacak iş, hükümeti ile, siyasi partileri ile, üniversite yöneticileri ile ve özellikle öğrencileri ile tüm ilgililerin artık yitirilecek bir tek gün dahi kalmadığını görerek öyle bir sonucu önleyecek çabalarda bilinçli olarak birleşmeleridir." (Abdi İpekçi, Milliyet, 9.3.1976)

Öğrencilere: "Aman susun. Sene kaybedeceksiniz. Bir yığın genç de sizin yüzünüzden üniversiteye giremeyecek. Neymiş yurt, burs sorunu. Oturun derslerinize çalışın" diye açıkça söyleyemeyenler, bunu yukardaki satırlarla dolaylı olarak yazıyorlar. Bunun bir avantajı da var. "Tarafsız" görünerek belli bir tarafa daha sağlam taban yaratmak.

Sorun toplum kaynaklarının toplum yararına kullanılması. Buna üniversiteler de dahil. Toplumdaki huzursuzlukların kaynağı burada yatıyor. "Durum" böyle olunca ve bugünkü iktidar sermayeden yana tercihini açıkça koyduğuna göre, olayların önlenilmesini bu iktidar döneminde beklemek imkânsız. Bu iktidarın düşürülmesi zorunlu. Üniversitelerde eğitimin yeniden düzene sokulması şansı ancak o zaman doğabilir.

Liseler cezaevine çevrilirken, cezaevlerinde de bunalım artıyor

Geçtiğimiz haftalarda özellikle öğretmen liselerinde okuyan öğrenciler toplu sürgünlere ve kıyımlara uğratıldı. Binlerce öğrenci okuma hakları ellerinden alınarak okuldan kovuldu.

AKŞEHİR ÖĞRETMEN LİSESİ OLAYLARI

Akşehir Öğretmen Lisesi'nin 14 yıllık okul müdürü Naci Doğan Turan, öğretim yılı başında müdürlükten alınarak Kayseri'nin bir kasabasına ortaokul türkçe öğretmenliğine, daha sonra da Ankara Etlik Ortaokulu'na sürüldü. Bunu okuldaki diğer devrimci ve ilerici yönetici ve öğretmenlerin sürülmeleri izledi. Bunların yerlerine tümü faşist ideolojiye sahip kişiler atandı. Okul müdürü Muzaffer Ünlü tam bir MHP militanı. Diğer öğretmenler ve yöneticiler de ülkücü, komando kişiler. Bunların göreve başlar başlamaz ilk işleri kedi sapık düşüncelerinin propagandasına başlamak oldu. Kendi düşüncelerinden olmayan öğrencilere zayıf not vermeye başladılar. Bu arada yöneticilerden güç alan faşist öğrenciler de devrimcilere saldırmaya başladı. Okul müdürünün odası ve spor salonu taş, sopa ve zincirlerle dolduruldu. Herhangi bir kavga anında okul müdürü bizzat ülkücü öğrencilere zincir ve benzeri araçlar dağıtıyor, ülkücü öğretmenler de devrimci öğrencilere zincirle saldırıyorlardı. Faşistlerin ve idarenin elbirliği ile yapılan bu saldırılara rağmen devrimci öğrencileri sindirmek mümkün olmadı. Bu nedenle şu yola başvurdular:

23 Şubat 1976 günü devrimci öğrencilerden 13 kişi okuldan kovuldu. Disiplin yönetmeliğinin 7. maddesine göre haksız olarak ve keyfi bir uygulama sonucu okulda uzaklaştırılan öğrenciler şunlardır: Sürgün edilenler: Hüseyin Deniz, Mehmet Sapar, Mesut Ödemiş, Mevlüt Uçar ve Süreyya Çil. Okuma hakları ellerinden alınanlar: Necdet Güngördü, Salih Korkut Kocabaş, Mustafa Yılmaz, Abdullah Aygün, Ahmet Sert, Vedat Afşin, Ali İncesu, ve Hüseyin Taşdemir. Devrimci öğrencilerin okuldan uzaklaştırılmaları ile okulda faşistlerin etkinliği sağlanmak isteniyordu. Gelişen olaylar da bunu göstermektedir. Bu öğrencilerin okuldan kovulmaları üzerine başta okul müdürü Muzaffer Ünlü olmak üzere diğer faşist öğretmen ve öğrenciler devrimcilere saldırarak onları okula sokmamışlardır. 23 Şubat'tan itibaren hiçbir devrimci öğrenci okula alınmamıştır. Okula girmek istedikleri zaman ise başta okul müdürü ve diğer öğretmenler olmak üzere faşist öğrencilerin taşlı, sopalı ve zincirli saldırılarına uğramışlardır. Polis de Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi burada da faşistlerle işbirliği yaparak devrimcilere saldırmıştır. Okula giremeyen 200'den fazla öğrenci Akşehir'e dağılarak kahvelerde sabahlamışlardır.

Diğer günlerde de okula girememeleri üzerine Konya'dan 25 kadar toplum polisi getirilmiştir. Ancak toplum polisleri de faşistlerle işbirliği yaparak devrimcilere saldırmış ve onların okula girebilmeleri için hiçbir çaba göstermemiştir. Tam tersine polisin, öğrencilerin okula girmesine engel olduğu görülmüştür. Bunun üzerine durum Akşehir Kaymakamına bildirildi. Akşehir Kaymakamı, devrimci öğrencilerin vatan haini ve komünist olduğunu söyleyerek okula alınmayacaklarını, ülkücülerin haklı olduklarını, bu okulda devrimcilerin okuyamayacağını, memleketlerine gitmelerini belirtti. Daha da ileri giderek kız öğrencilere çeşitli hakaretlerde bulundu. Devrimci öğrencileri, kız öğrencilere göstererek "Bunlar sizin kocalarınız mı?" gibi sözler söyledi. Aynı sarkıntılığı toplum polisleri de yapmışlardı. Kız öğrencilere polisler "ne güzel kızlar var bu okulda" yollu lâf atıyorlardı. Bütün girişimler sonuçsuz kalınca, öğrencilerin gereksinimleri Akşehir halkının kurdukları çeşitli komitelerce karşılandı. Halk devrimcilere sahip çıkarak, faşistlere karşı kinini belgeledi. Faşistler lanetle anıldılar. Faşistler bir hafta kadar korkularından şehre çıkamadılar.

Olaylar sırasında birçok öğrenci çeşitli yerlerinden yaralandı. Birçok öğrenci de polis tarafından alınarak nezarete atıldı. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nı "ihlâl" ettikleri gerekçesiyle gözaltına alınan Hüseyin Deniz, Celâl Avcı, Ali İncesu, Vedat Afşin, Celil Özgen, Cemil Özdemir ve Seyyit Bostancı adlı öğrenciler ertesi gün mahkeme tarafından beraat ettirildi. Bu arada okuldaki faşist baskıları protesto eden bir bildiri dağıtıldı. Bildiride okul müdürünün taraf tuttuğu, devrimcileri sindirmeye çalıştığı belirtildi.

Okulda can ve eğitim-öğretim güvenliği kalmadı. Öğrenciler her an saldırılara uğruyor. Okul müdürü faşist olmayanları okuldan kovmağa devam edeceğini sık sık tekrarlıyor. Birçok öğrenci okulu terkederek memleketlerine gitti. Çünkü okula giremedikleri süre devamsızlıktan sayıldı ve böylece birçok devrimci devamsızlıktan sınıfta kaldı. Ayrıca öğrencilere sürekli olarak hakaret ediliyor. Okul MHP'nin yuvası haline getirildi. Öğrenciler Atatürk rozeti bile takamıyorlar. Faşist öğretmenler ilerici öğrencilere not vermiyor. Birçok öğrencinin dosyaları onaylanmak üzere Bakanlığa gönderildi.

FEN LİSESİNDE "TİYATRO" SANSÜRÜ

Faşist saldırganlar kendilerine alan olarak yalnızca üniversiteleri seçmiş değiller. İşçiler, memurlar, öğretmenler üzerinde de ağırlıkla kendini gösteren saldırılar, öğrenci kesimi içinde liselerde de, üniversitedekine varan boyutlara ulaşıyor.

Silahlı faşist saldırıların yanısıra liselerdeki baskı, disiplin yönetmelikleri, dersler aracılığıyla sürdürülüyor.

İlkokullardan üniversitelere kadar eğitim kurumlarının faşistleştirilmesinde kullanılan yöntemler ilerici kitapları toplattırmaktan, okullarda idari mekanizmayı sicilli faşistlerden oluşturmaya kadar uzanıyor.

7.3.1976 günü, Fen Lisesinde bir grup öğrenci, hafta sonu tatillerini AST'da oynayan Dimitrov'a giderek geçirdiler. Daha önceki uygulamalara göre, böyle bir şey için izin almak gerekmiyordu. Öğrenciler oyun geç bittiği için etüd saatine biraz geç kaldılar. Bilindiği kadarıyla, şimdiye dek geç kalanlar nöbetçi öğretmen tarafından uyarılır, böyle bir olay disiplin cezasına gerekçe edilmezdi. Ancak, Dimitrov'u görmeye giden öğrenciler bu kez değişik bir uygulama ile karşılaştılar. Muavin Abdullah Yıldız geç kalanları bir köşeye çekerek, "Hanginiz Dimitrov'a gittiniz?" diye sordu, oyunu görmeye gidenlerin numaralarını aldı. Öğrenciler arasında bu olayın doğurduğu huzursuzluk ise müdür Faruk Aysu tarafından okulun bir gün tatil edilerek geçiştirilmeye çalışıldı. Öğrencilerin disiplin kuruluna çıkarılacağı söyleniyor.

Öğrencileri en çok düşündüren, okul idaresinin aynı hafta içinde faşist eğilimli bir filim olduğu söylenen "Gençlik Köprüsü"ne öğrencilerin gitmesi içi sağladığı kolaylıklar oldu. Filme giden öğrencilerin etüd saatine geç kalmaları bir yana, idare filme gidilmesi için öğrencilere özel araba tahsis etmişti.

CEZAEVLERİNDE GENÇ TUTUKLULAR ÜZERİNDE BASKI ARTIYOR

MC'nin faşist tırmanma programı, tüm kurumlarda çeşitli yöntemlerle yürütülmeğe çalışılıyor. Cezaevlerindeki tutuklular üzerindeki baskılar da yoğunlaştırıldı.

Ankara Merkez Kapalı Cezaevindeki genç tutuklular üzerindeki baskılar son haddine ulaştı. Sonunda "Sübyanlar Koğuşu"nda bulunan tutuklular direnişe geçtiler. Koğuş kapısının ardına barikatlar kurarak koğuşa kimseyi almadılar. Direniş sırasında, "Kahrolsun faşizm", "Dayak istemiyoruz", "İnsanca yaşamak istiyoruz" gibi sloganlar atıldı. Cezaevi idaresi direnişi zor yöntemleri ile bastırdı. Koğuşa itfaiyeden yardım istenerek girilebildi. İçeriye giren gardiyanlar tutukluları dövdüler, tutukluların karşı koymasıyla 7 kişi yaralandı. Olayın hemen sonrasında "elebaşı" olarak nitelenen 68 genç tutuklu sürgüne gönderildi.

Cezaevinde bulunan çocuk yaştaki tutuklulara öteden beri "insanlık dışı" davranıldığı ileri sürülüyor. Aldığımız bilgiye göre, cezaevinin tüm angarya işleri onlara yaptırılıyor, akla gelmedik ağır işlere koşuluyorlardı. Buna karşılık koğuşlarında kışın soba yanmıyor, odun ve kömür verilmiyordu. Koğuşların camı yoktu, temizlik yapılmıyordu. Bir yatakta üç dört kişi yatıyordu, bazı tutuklular ise dolapların üzerinde ve yerlerde yatmak zorunda kalıyorlardı. Yemekler yeterli değildi ve tutuklular yarı aç durumdaydılar. Her gün kapı altına çekilip gardiyanlar tarafından falakaya yatırılıyorlardı.

Bundan dört ay önce genç tutuklular aynı nedenlerle gene direnişe geçmişlerdi. Siyasi tutukluların araya girmesiyle tutuklulara zor kullanılmamıştı. Direniş sonrasında siyasi tutukluların da baskısıyla koğuşlar tamir edilmiş, direnişten ötürü kimseye ceza verilmemişti.

Ancak kısa bir süre sonra tüm baskıların yeniden başlatıldığı ve giderek artırıldığı görüldü. Cezaevi idaresinin son direnişe karşı takındığı tutum, MC'nin faşist baskı ve saldırılar programının cezaevlerinde de yürürlüğe konduğunun bir göstergesi.

Faşizme hayır! MC istifa!

9 demokratik kuruluşun 13 Mart günü düzenlediği miting ve yürüyüşte onbinlerce insan faşizan baskıları protesto etti. Gösterinin bugüne kadar Ankara'da düzenlenenlerin en kalabalıklarından birisi olması, cephe hükümetinin uygulamalarına karşı yığınların tepkisinin giderek artmakta olduğunu bir kez daha kanıtladı. Sloganların yol kenarındaki evler ve yürüyüşü izleyenler arasında yankılanması da bunun bir göstergesi oldu. Baskıları protesto mitingi hükümeti istifaya çağıran bir gösteriye dönüştü.

Demokrasiye sahip çıkanların, faşizan tırmanışa karşı bir gösterisi olmasının ötesinde, mitingin ortaya çıkardığı bir gerçek daha vardı: Provokasyona açık olduğu gerekçesiyle bu tür eylemleri reddetmenin yanlışlığı. Eylem disiplinine uymayan, provakatör grupçuklar bu gösteride de vardılar ama, yığınların arasında eriyip gittiler.

Sonuç ortada. Faşizan tırmanışa dur demenin yolu yığınları somut sorunları etrafında harekete geçirmek. "İlginç" devrim teorileriyle demokrasi mücadelesini baltalayanları etkisiz kılmanın yolu da bu.

Daha disiplinli, daha geniş hareketler düzenlemenin imkan dahilinde olduğunu bu miting kanıtladı. Bundan sonraki hareketlerin başarısı tüm ilericilerin sosyalistlerin bu yoldaki çabalarına bağlı.

Tüm bunların yanında basına da söylenecek bazı sözler var. Böylesine bir gösteriyi kamuoyuna yansıtmaktan kaçınmalarının MC'nin kaçınılmaz sonunu geciktirmeye pek fazla yararı olmayacak.

Ankara DMMA'da hayali sınavlar

Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi ve Yüksek Okulu'nda sınavların yönetmeliğe aykırı olarak yapılmak istenmesi, okul yönetiminin gizli hesaplarının sergilenmesine yol açtı.

Okul dışından gelen komandoların saldırısı sonucunda okul 6 Ocak'ta kapatılmış ve Akademi Başkanlığı okulun 1 Mart'ta açılacağını açıklamıştı. Ne var ki, bütün yüksek okullar 1 Mart'ta öğrenime başladığı halde ADMM'nın açılışı 29 Mart'a kadar ertelendi. 8 ve 27 Mart tarihleri arasına da yönetmeliğe aykırı olarak yapılmak istenen sınavlar kondu.

YÖNETMELİK BİLEREK ÇİĞNENİYOR

Gerçekte okulda bu yarı yıl içinde sadece 4 hafta öğrenim yapılmıştı. Yönetmelik ise, sınavların 14 haftalık kış yarıyılı öğreniminden sonra yapılmasını öngörüyordu.

Gene yönetmelik gereği sınavlar başlamadan 15 gün önce sınav tarihlerinin duyurulması zorunluydu. Bu madde de ihlal edilerek, sınav tarihleri sınavlardan 12 gün önce öğrencilere duyuruldu. Öğrenciler bu uygulamanın durdurulması için Danıştay'a müracaat ettiler.

Şimdi ise Akademi Başkanlığı, sınavların devam ettiğini, "üzücü" bir olay çıkmazsa öğrenim yılının tamamlanacağını ileri sürüyor. Oysa, yönetmelik gereği, aralıksız öğrenime devam edilmesi halinde okulun Kasım'a kadar açık kalması zorunlu.

BAŞKA İMKANSIZLIKLAR

Başkanlığın uygulamak istediği program uygulanacak olursa, yaz dönemi sınavlarının ne zaman yapılacağı, stajlar için ne zaman vakit bulunacağı, cevaplanmamış sorular olarak kalacak. Bunun yanısıra bir başka durum daha var: Öğretim görevlilerinin yüzde 90'ından çoğu kadrosuz, ücretli öğretim görevlileri. Büyük bir kısmı yaz aylarında inşaat işleriyle uğraşıyor. Normal öğretim yılının son günlerinde bile okula gelmeyen öğretim görevlileri, planlanan programın uygulanması halinde okula hiç gelmeyecekler.

"HAYALİ SINAVLARIN" PERDE ARKASI

Bütün bunlar Akademi Başkanlığının amacını açık seçik ortaya koyuyor. Öğrenim tamamlanmasına olanak olmadığını bilen Akademi Başkanlığı ve Yüksek Okul Müdürlüğü *"üzücü bir olay çıkmazsa"* öğrenimin tamamlanacağında ısrar ediyor. Tasarlanan şu: Öğrencilerin yönetmeliğin çiğnenmesine karşı çıkması "üzücü bir olay" olarak ilân edilerek sorumluluk öğrenci çoğunluğunun üzerine atılacak. Önceden tasarlanan yeni antidemokratik uygulamalara, sözde öğrenciler "alet" edilecek.

OYUN BOZULUYOR, BOYKOT BAŞARILI OLUYOR

Başkanlığın buoyununubozulması, yönetmeliğin çiğnenmesine öğrencilerin çok büyük çoğunluğuyla karşı çıkılmasıyla mümkün. Sınavların başladığı 8 Mart günü, bu sınavlara sadece 73 öğrencinin girmesi bunu kanıtladı. Bu 73 kişi, sınavlara girmesi istenen öğrenci kitlesinin sadece yüzde 2'si. Bu 73 kişinin hemen hepsi de beklemeli öğrenciler ve sayıları 50 kadar olan komandolar. Boykotun başarısı, Başkanlık dışındaki bazı öğretim personelinin de öğrencilerle dayanışması ile de kanıtlanıyor. Mimari bölümünde sınava girmek isteyen 5-10 öğrenciye, öğretim görevlileri sınavın yasa dışı olduğunu ve sınav yapamayacaklarını söyleyerek okuldan ayrıldılar.

ADMMA'da yönetmeliğin çiğnenmesine ve yeni antidemokratik baskıların hazırlanmasına karşı başlayan haklı direniş, gerici yönetimi faşistlerle ve onların destekçileriyle yalnızlığa mahkum etmiş durumda. Öğrenciler, yönetmelik dışı sınavlara son verilmesini, okulun açılarak öğretime başlanmasını istiyorlar. Bunun için kararlılar.

YALNIZCA ÇAM DEVİREN "DEVRİMCİ"LERE

"Hareketin birliğini sağlamak." Bu, Türkiye solunda en çok konuşulan konulardan biri. Gerçekten de "hareketin birliğini sağlamaya çalışmak" soylu bir uğraş. Türkiye'de, bu uğraşta oldukça ileri adımlar atıldı. Hareketin birliğinin dışında kalanların önemli bölümü, zaten buna mahkum olan marjinal grupçuklar. Bunlar için yapacak bir şey yok.

Sözünü ettiğimiz, sosyalist hareketin birliği. Bu hareketin birliğini sağlayan, daha ileri boyutlara götürecek olan, işçi sınıfının partisi. Bir başka deyişle, bilimsel sosyalizmi proletaryanın katılımı ile kaynaştıran parti. Böyle bir nitelik taşımayan partilerin, daha da beteri marjinal grupçukların bu uğraşta şansları yok. Dünyanın hiç bir yerinde, hiç bir zaman da olmadı.

Olamazdı, olmadı. Ama bu "misyon"la yola çıkan mahfiller, ahbap çavuş tekkeleri, kariyer düşkünleri oldu. Bunlara her yerde, her zaman raslanıyor. Temel özellikleri, adına yola çıktıkları işçi sınıfı ile uzaktan yakından hiç bir ilişkileri olmayışı. Sınıfsal kökenleri, yaşadıkları çevre tek neden değil. Asıl önemli neden, bunların böyle bir sorunları, amaçlarının olmaması. Ama yine de işçi sınıfından kopuk sosyalizm yapılabileceğini sanıyorlar. Böylesandıkları için de sosyalizm yapmıyorlar, sosyalistçilik oynuyorlar.

Ama nesnel konumlarını örtmek, gizlemek için sözde teorik kılıflar bulmaktan da geri durmuyorlar. Geçenlerde böyle bir grupçuğun düşüncelerini basıp yayan bir dergide teorik kılıflardan biri açıklandı. Şöyle deniyor: "Ama devrimci hareketin birliğinin sağlanması devrimci hareketin gösterdiği yapısal özellik nedeniyle bir bakıma gençlik hareketi içindeki birliğin nisbi anlamda sağlanmasından da bağımsız bir şey değildir." (Devrimci Gençlik, sayı: 6)

Kılıf, çok açık. Bir kere, öğrenci gençlik içinde hapsolup kalan bir "sosyalist hareket" anlayışının sözde teorik gerekçeleri açıklanmış oluyor. Çünkü, "devrimci hareketin birliğinin sağlanması" buradan hareketle başlayacak! İkincisi, geniş öğrenci tabanına dayanan ilerici-demokrat bir kitle çizgisinin izlenmesi zorunluluğu da ortadan kalkıyor. Çünkü, bunlar hakim özellik olarak öğrenci gençlik liderleri değil, "devrimci hareketin birliğinin sağlanması" öyle gerektirdiği için öğrenci kesiminde çalışan "sosyalist kadrolar" (!). Üçüncüsü ve en önemlisi, bu gerekçelerle işçi sınıfı hareketi de karalanmış olacak. Öyle ya, "devrimci hareketin birliğinin sağlanması gençlik hareketi içinde birliğin sağlanmasından bağımsız olmadığına" göre, işçi sınıfının siyasal hareketini, gençlik içindeki kısa dönemli konumundan hareketle karalamak da mümkün olacaktır. Kendi ilkeleri etrafında gençlik hareketinin birliğini sağlayamayan bir çizgi, devrimci hareketin birliğini de sağlayamamış ilân edilecek!

Bir noktada çok açık olmak gerekiyor. Gençlik hareketinin birliğinin sağlanması gerçekten çok önemli. Üstelik, gençlik hareketinin birliğinin sağlanması genel devrimci hareket için de büyük önem, anlam taşıyor. Burası su götürmez. Ancak, devrimci hareketin birliğini gençlik hareketinin birliğine *bağlamak* affedilmez bir yanlış. Türkiye'nin hiç bir "yapısal özelliği" bunu zorunlu kılmıyor.

Geçmişte Dev-Genç, öğrenci hareketinin birliğinden kalkarak devrimci hareketin birliğini sağlayacağını sandı. En belirgin özelliği, işçi sınıfından kopukluğu idi. Sonunda bir "birlik" sağladı. Ama böylesine bir "birlik" kimseyi bir adım ileri götürmedi. Çünkü *ilkesiz* bir birlik idi. Sosyalizm adına yola çıkıp, sonra yalnızca küçük burjuva kalabalıklar içine sınırlı kalan "birlik"ler her zaman ilkesiz olmaya mahkum.

Tekrar günümüze dönelim. Az önce sözünü ettiğimiz dergide, gençlik hareketi içinde birliğin sağlanması yolunda "önemli mesafeler kaydedildiği" söyleniyor. Söz konusu birliğin eskisinden de ilkesiz olduğu su götürmez. Eski birlik Babil Kulesi ise, bu seferki Nuh'un gemisi. Çünkü yandaş kazanmak için seçilen yol, ilkesizlik. Küçük burjuva kafalar arasında, ilkesizliği ve bunun sonucu olan ortalamacılığı bayraklaştırarak kısa dönemde sayı artırmak mümkün. Küçük burjuvaların ak-kara tercihlerinde bile griyi seçmeleri doğal. Sovyetler Birliği'nin "revizyonist" olduğu, ama "emperyalist" olmadığı bunun en tipik örneği. İlkesizlikten doğan ortalamacılığın adeta şahikası.

Ancak, görünüşteki kalabalıklaşmanın güçsüzleşme ile birlikte yürüyüşü bugün 12 Mart öncesine kıyasla daha net görünüyor. İlkesiz birliklerin sözde kalabalıklaşması güçsüzlükten başka bir anlam taşımıyor. Faşistlerin bugün ODTÜ'yü, ODTÜ arabalarını pervasızca basabilmeleri *yalnızca* mevcut iktidara ve tırmanışın sağladığı olanaklara bağlı değil. Bunda, karşı tarafın ilkesizlikten kaynaklanan kofluğunun ve palavracılığının da önemli payı var.

Genel olarak sosyalist hareketten tutun da gençlik hareketinin konumuna kadar, bir çok mesele bugün 12 Mart öncesine kıyasla çok daha net. 12 Mart öncesinin kargaşa ortamında, ilkesizlik ve yanılgı, adanmışlık ve cesaretle bir ölçüde birleştiğinden nispi bir güç yarattı. Ama bugünün netliğinde ilkesizlik çok daha büyük bir suç oluyor. Bireysel cesaret ve adanmışlık da artık ilkesizliğini kurtaramıyor. 12 Mart sonrası niteliksel sıçrama ilkesiz, bilimsiz atılganlığı müzeye gönderdi. Bunun sonucunda bugün ilkesiz, bilimsiz ama atılgan ve fedakâr kişilerden çok, ilkesiz, bilimsiz, korkak ve pasifist kişiler var.

İşçi sınıfından kopuk "devrimcilik" pasifizmin en beteri. Yığınlardan kopuk "kadrolaşma" cambazlıkları kariyerizmin en rezili. Ve birlik sağlama adına ilkesiz ortalamacılık oynama oportünizmlerin en büyüğü. Bütün bunların öğrenci gençlik kesiminde bir araya gelmesi ise soytarılığın daniskası.

Diyarbakır eğitim enstitüsünde ileri bir adım

MC döneminde, tüm okullar üzerindeki yoğun baskıların ve faşist tırmanışın etki alanı içinde Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'nün de olduğu bilinen bir gerçek. Baskılar burada daha da yoğun. Öğrencilerin yığınla sorunları var. Okul yönetimi ile polis arasındaki işbirliği varolan baskıyı daha da pekiştirmekte. Öğrencileri tahrik etmek ve şiddet alanına çekmek, böylelikle bir takım oyunları tezgâhlamak polisin ve okul yönetiminin her zaman gündeminde yer alıyor. Yurt, öğrenciler için başlı başına bir sorun. Eğitim Enstitüsü'nün 1600 öğrencisi yanında Tıp ve Fen Fakültesi öğrencileri için de sadece 400 yataklı bir yurt var Diyarbakır'da. Ayrıca, yurda gelmek normal işlemlere bağlı değil. Yurda girebilmek için, yurt müdürünün "gözüne girmek" gerekiyor. Bunun da yolu "ülkücü, milliyetçi vatan evlâtlarına", onların partisine yakın olmakta geçiyor. (Her şeyden önce yurda gelmek Müdür'ün istemine, siyasi görüşüne ve partizanca tavrına bağlı.) Kredi ve burs sorunu diğer öğrenciler için olduğu gibi buradaki öğrenciler için de bir sorun.

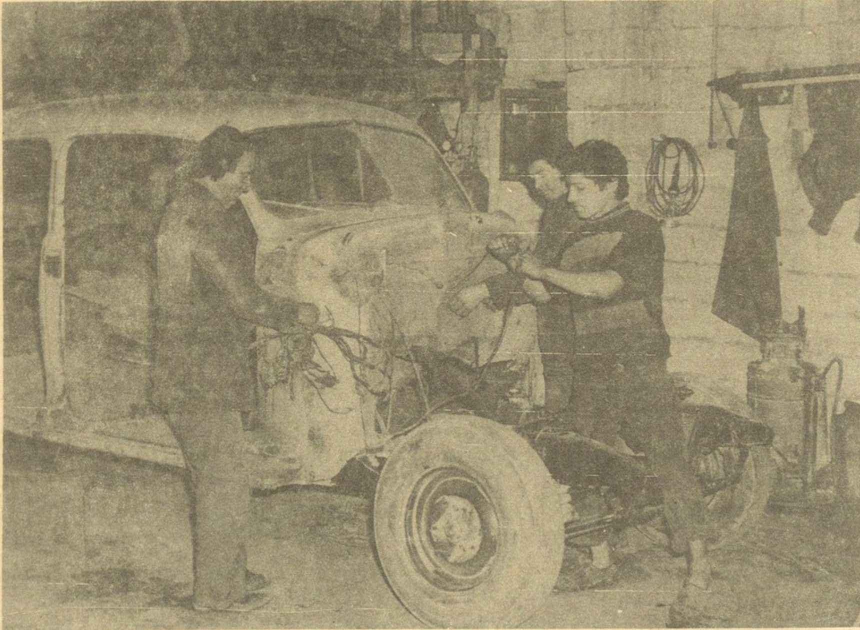
Bu ve benzeri nedenler, geçen kasım ayında öğrencilerin haklı direnişine neden oldu. Üç günlük boykotta öğrencilerin başlıca istekleri: Öğrencilerin "Öğrenci temsilciliği" yoluyla yönetimde söz sahibi olması, artan hayat pahalılığı karşısında kredi ve bursların öğrenci gereksinmelerine yanıt verebilecek bir düzeye getirilmesi, polisin okuldan çekilmesi, Lice depremi nedeni ile gerek okulda ve gerekse yurtta Liceli öğrencilere bir öncelik tanınması idi. Öğrencilerin geleceğini, okulu bitirdikten sonra öğretmenlik yapabilecek nitelikte olup olmadığını okul yönetim kurulunun keyfiyetine bağlıyan 72. maddenin kaldırılması ise önemli isteklerden biriydi.

MC'nin baskı ve faşist tırmanışının hızlandığı Ocak ayı içinde öğrenciler tekrar boykota gittiler. Öğrencilerin tahriklere kapalı tavrı, demokratik kazanımlar ve ileri adımların atılmasını sağladı. "Öğrenci temsilciliği" yoluyla yönetimde söz sahibi olma hakkı kazanıldı.

DEMOKRATİK İLERİ BİR ADIM: ÖĞRENCİ TEMSİLCİLİĞİ

Eğitim Enstitüsü'nde temsilcilik seçimleri devam ediyor. Şimdiye kadar yapılan beş bölümün temsilciliğini devrimci-ilerici adaylar kazandı. Bundan böyle öğrencilerin gündeminde OKULUN DEMOKRATİKLEŞMESİ, DEMOKRATİK BİR YÖNETİMİN GERÇEKLEŞMESİ VAR.

Çıraklar yalnız değildir

Özel veya resmi toplantılarda, kongrelerde kullanılan seslendirme cihazları yapan ve müzik severlerin zaman zaman uğradıkları bir ticarethane ZENGER. Mamulleri bütün Türkiye pazarında satılan bir kuruluş. Bütün bunlar üretilen malı kullananların bildiği şeyler. Bizim konumuz herkesin bilmediği, cihazların üretim safhası.

Ankara'da, Selanik Caddesinde yerin altında ikinci katta 400 metrekare genişliğinde bir daire. Yeterli bir havalandırma tertibatı yok. Bu imalathanede 6 çırak, 6 usta çalışıyor. Ustaların yalnız ikisi sigortalı. Sendika yok. Çırakların ise herhangi bir sosyal, ekonomik garantisi yok.

İmalathanenin tüm ağaç işlerini 6 yıl yürüten İhsan Toptaş'la konuşuyoruz. İhsan 1969 yılında, haftalık 35.-TL maaşla 14 yaşında işe başlamış. 1975 Eylül ayına kadar haftalığı 200 liraya çıkmış. İhsan yaptığı işi şöyle anlatıyor:

- Bir haftada 8 adet hoparlör kabini yapıyorum. 8 kabinin fiatı 40.000 lira ediyor. Arada yaptığım tamir işleri ise ayrı. Ben yine 200 lira alıyorum. İşten ayrılmadan iki ay önce, patrona işten ayrılacağım dedim, o zaman ayrılmayayım diye haftalığımı 300 liraya çıkardı.

ZENGER, emeklerinden büyük kârlar sağladığı çıraklara normal çalışma şartları da temin etmiyor. Genç yaşta çırakların sakat kalmasına yol açan çalışma şartları hakkında İhsan Toptaş şunları anlatıyor:

— Çalıştığımız yer kapalı. Havalandırma çalışmıyor. Boyama yaptık mı odanın içi tiner ve yağlı boya kokusu ile doluyor. Patron o zaman hiç aşağı atelyeye inmiyor. Pis kokudan dışarı çıkıyoruz, o zaman patron kızıyor: "Ne geziyorsunuz burda! İnin aşağı, çalışın!" diyor. Sonra, kırmızı boyayla çalışırken tükürdük mü ağzımızdan kırmızı sular geliyor. Benim ciğerlerim hastalandı. Gidip patrona söylüyoruz, hep "yapacağız, burayı değiştireceğiz" diyordu, ama hiçbirşeyyapmıyordu. İşleri iyi olduğu zaman da "istersen çalışma" diyordu.

8 saatlik çalışma süresi, yıllık ücretli izin işyerinde hiçbir zaman uygulanmayan haklar. ~~Sat~~ 8 de 8.30 da başlayan iş saat 19.00 a kadar devam ediyor. Bir saat yemek paydosunu çıkarırsak günde 10 saat çalışma süresi ortaya çıkıyor.

ZENGER, işçileri yoğun olarak sömürmenin yanında vergi kaçırarak ta sömürüyü sürdürüyor. Bu sömürü tesadüfen işçiler tarafından öğrenilmiş durumda. Yöntem şöyle: Çıraklar ortalama olarak haftalık 75.-TL ücret alıyorlar. Fakat ücretler için düzenlenen bordroda işçilerin aylığı en az 1200.-TL olarak gösteriliyor. Bunun sonucu olarak masraf fazla, kâr az gösterilmekte. Vergi kaçırılmakta.

Bu konunun açıklığa kavuşturulması için görevli mercileri göreve çağırmak ta bizim görevimiz arasında. Yazımızın konusu olan ZENGER bu konuda sadece bir örnek. Bu işleyişin başka örnekleri ilerde yine ortaya çıkarılacaktır. Çıraklar yalnız zannedilmesin.

YAY KUR: Bir uzay yolu

Mart ayı başında Yay-Kur'un eğitime başlaması gerekiyordu. Ancak kayıtlarda yapılan hata bunu geciktirdi. Hata şu: Öğrencilerin bölüm seçiminde üç tercih hakları vardı. Fakat, puanlar hesaplanırken sadece ilk tercihler gözönüne alındığı için hesaplar karışmıştı. Bu duruma göre düşük puanlı birisi yüksek puanlı bir başkasından daha avantajlı olabiliyordu. Puanlama hesabında yapılan geleneksel hata fazla yadırganmasa da, bir başka haber parmakları ısırtacak nitelikte.

Öğrendiğimize göre, ortaokul müdürlerine gönderilen bir mektupta, Yay-Kur'a öğretim görevlisi olmak için gönüllü öğretmen arandığı bildirildi. Yani bir yüksek eğitim kurumunda ortaokul öğretmenleri ders vermiş olacaklar.

Bir başka merak konusu olan şey Yay-Kur öğrencilerinin durumunun ne olacağı. Genellikle Yay-Kur'a kayıt olanlar kendileri dahi Yay-Kur hakkında bilgi sahibi olmadıklarını söylüyorlar. TRT muhabirinin bu konudaki sorularını cevaplıyan Yay-Kur'a kayıt olan öğrenciler gerek kayıttan önce, gerek kayıttan sonra hala ne yapacaklarını, ne olacağını bilmediklerini söylediler.

Bu durumda anlaşılan MC'nin niyeti yüksek öğrenim diye öğrencileri kendi çıkmazlarına beraber sürüklemek.

GAZETE BÜROMUZ ARANDI

9 Mart 1976 günü gazete büromuz polisçe arandı. Aramanın gerekçesi, Devlet Güvenlik Mahkemesinin Hacettepe olaylarına ilişkin soruşturması olarak gösterildi.

Polis, Hacettepe olaylarını anlatan 8 bin adet broşüre, suç unsuru olabileceği gerekçesiyle 1 adet serigrafi aletine, 1 adet teksir makinasına ve de geçmiş sayılarımızda basılan fotografların filimlerine el koydu.

İktidarın, baskı programı çerçevesinde yürüttüğü bu ve buna benzer hareketlerini protesto ediyoruz.

İLERİCİ GENÇLİK

Sosyalizm düşmanları iş başında

9.3.1976 akşamı Makina Mühendisleri Odası Salonunda Hacettepe öğrencilerinin akademik, demokratik isteklerini sorunlarını tartıştıkları bir toplantı yapıldı. Toplantıya öğrenci temsilcileri, veliler ve bazı öğretim üyeleri katıldı. Gündemde, faşist saldırıların, Şükrü Bulut'un ve Nuray Erenler'in ölümü nedeniyle tamamlanamayan dönemin, devrimcilere verilen cezaların, sınavların tartışılması bulunuyordu.

Toplantıyı düzenleyenler, bu gündem çerçevesinde konuşacak olan arkadaşları daha önceden saptamış, söz sırasını düzenlemişlerdi. Ancak toplantıyı açmak üzere ilk söz verilen öğrenci çağrıldığında bazılarının bu toplantının amacına uygun geçmesini önlemek istedikleri açıkça ortaya çıktı. Bunlar neye karşı "muhalefet" olduklarını kendileri de bilmeyen ama nerede olursa olsun "sosyal emperyalizm vs." gibi teorileri (!) etrafında "muhalefet"ler oluşturmaktan geri kalmayanlardı.

Öğrenciler, bu çok keskin sloganlarla ortaya çıkıp, kendi kendilerini sosyalist hareketin "öncü"sü ilân edenlerin, asıl yüzlerini biliyorlar. Bunların bir çok toplantıda, miting ve gösteri yürüyüşünde "devrimcilik"adına, polisin doğrudan müdahale ile yapamayacağı şeyi yaptıkları, kavga çıkartarak toplantıları dağıttıkları görüldü. "Muhalefet" olmada, "Mao Tse Tung düşüncesi"ni savunmada gösteremedikleri başarıyı, toplantı dağıtmakta, hareketleri provoke etmekte gösterdikleri şimdiye dek çok kanıtlandı.

Bütün bunları deneylerinden bilen öğrenciler, saptanan söz sırasını bir köşeye bırakıp, zorla ilk konuşmayı yapmakta direnen öğrenciye, toplantının baştan dağılmaması için söz verdiler. 15 dakikalık konuşma boyunca, "sovyet sosyal emperyalizmi"nden Türkiye tahlillerine kadar, gündem dışı ne varsa hepsi söylendi.

Diğer konuşmacılar, "dönemin uzatılması için rektörlüğe 3 gün süre tanınması, uzatılmadığı takdirde sınavların boykot edilmesi, devrimci öğrencilere verilen cezaların kaldırılması, öğrencilerin her zaman eğitimi sürdürmek istediklerini belirlemek amacıyla faşist katiller dışındaki sağcı öğrencilerin derse alınması, polis ve jandarmanın çekilmesi" önerilerini getirdiler. Gündeme bağlı kalınarak, ilk konuşmada, sosyalizm düşmanlıklarını her fırsatta olduğu gibi yine tazeleyenlere toplantının olumlu havasının bozulmaması için cevap verilmedi.

Oluşan önerilerin oylanması için Tıp Fakültesinde bir öğrenci genel bir değerlendirme konuşması yaptı. Toplantıyı yönetenler konuşmaların sona erdiğini, oylamanın yapılmasına geçileceğini bildirdiler. Bunun üzerine Maocu provokatörler ikibin öğrencinin bu isteğinin "menşevik istekler" olduğunu "Sovyet Rusya'daki menşeviklerin de aynı şekilde davrandıklarını" söyleyerek oylamaya karşı çıktılar. Yeniden konuşmak istediklerini belirttiler. Bunun imkansız olduğu kendilerine bildirilince Maocular toplantıyı yöneten öğrenciye ve diğer öğrencilere saldırıp, küfrederek polisin yapamadığını yapıp toplantının dağılmasını sağladılar.

Bu, sosyalizm düşmanlarının sabote ettikleri ne ilk toplantı ne de sonuncusu olacak. Burjuvazinin daha onlardan umduğu epey fayda var. En azından bir iki toplantı ya da yürüyüşü daha dağıtsalar, hizmet ettikleri yere oldukça yararları olur. Ancak, işçi sınıfı ve emekçiler içinde sosyalizm düşmanlıklarını artık hiç bir maske ile gizleyemeyenlerin, gerçek yüzleri böylesi olaylarla öğrenci gençlik içinde de açığa çıkıyor. Sosyalizm düşmanlarına öğrenci gençlik içinde de yer yok.

KADINLARIN FİKRİNİ SORMAYA GEREK VAR MI?

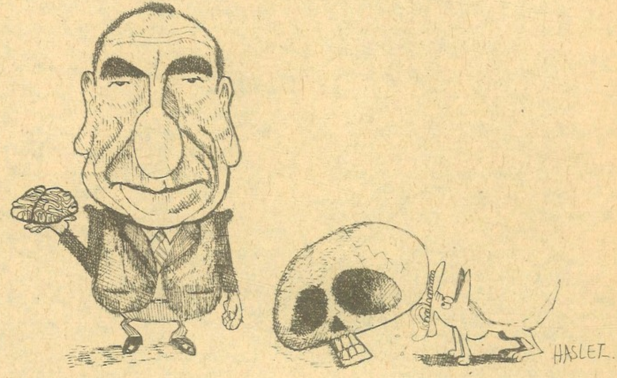
MC ve uzantıları devlet dairelerine, fabrikalara, üniversitelere "yetenekli" elemanlarını yerleştirmeğe devam ediyorlar. Giriş imtihanlarında peygamberin savaşlarını, müslümanlığın şartlarını, Türkün 9 ülküsünü sorarak tesbit ettikleri yetenekli kişilerden birisi de geçen sonbaharda ODTÜ Hazırlık Okulu Müdür Yardımcılığına getirilen Ali Fuat Boravalı.

Yetenek tesbitinde sadece köpeklik ön planda tutulduğu için bu kişilerin tutumları bazen "akıllı" sağcılar arasında bile tepkiye yol açıyor. ODTÜ'de öğretim üyeleri arasında geniş tepkiye yol açan olay ise şu.

ODTÜ 1750 sayılı Üniversiteler Yasasına mı bağlansın, yoksa özel kuruluş kanunu ile yönetimine devam mı edilsin; tartışmasına "ışık" tutmak amacıyla öğretim görevlileri arasında bir anket düzenleniyor. Ali Fuat Boravalı isimli zat bu anketin Hazırlık Okulu öğretim görevlilerince doldurulmasına karşı çıkıyor. Gerekçesi ise bu ve benzeri kişilerin kafa yapısını kuşkuya yer vermeyecek şekilde ortaya seriyor: " HAZIRLIK OKULU ÖĞRETİM GÖREVLİLERİNİN BÜYÜK BİR KISMI KADIN. ONLARIN FİKRİNİ ALMAYA GEREK YOK."

ETİ BENİM, KEMİĞİ SENİN

MİSALİ

Siyaset dışı kalmak kime yarıyor?

EMİN TURAN

"Boğa güreşleri, futbol ve devlet: İşte İspanya faşizminin üç silahşörleri!" Böyle denir, Avrupa'nın en gerici diktatörlüğü tanımlanırken. Tarih ve yaşadığımız dünya, bu tür kandırmacanın örnekleriyle doludur. Neme lâzımcı ve sorumsuz bir neslin, faşizme karşı takındığı davetkâr tavır belleklerden silinmemiştir. Hatta acı örnekleriyle hâlâ karşımızda durmaktadır.

Örneğin Hitler'i iktidara getiren sadece faşist birlikleri olmamıştır. Bunun yanında, oylarını dahi kullanmayarak feda eden, siyaset dışında kalan beş milyon kadar kişi de bunun sorumluluğuna ortaktır.

Sermaye sınıfı, dün olduğu gibi bugün de, kitleleri siyaset dışında tutmanın kendisine yarar sağlayacağı inancındadır. Bunda da haklıdır. Çünkü, destekçisi olan kitle tabanı gittikçe erimektedir. Bu yüzden ikinci bir kitle tabanına ihtiyacı vardır. Diğer bir deyişle, kendisini rahatsız etmeyecek insan kitlelerine gereksinim duymaktadır.

Bu, Türkiye'deki geri kapitalizmin bunalımlar içindeki egemen sınıfları için de büyük bir gereksinmedir. Emekçi halkın iktidarı gerçekleşene kadar kullanılmak istenecek bir mekanizmadır.

Burjuvazi, bu uygulamayı, Türkiye'nin en büyük sendika konfederasyonlarından birinin içine sokmakla kalmamıştır. Aynı zamanda, kitle haberleşme araçları ve eğitim kurumları aracılığıyla geniş halk kitlelerinin de karşısına çıkarmıştır. Başıbozukluğun ve tertipçiliğin yansıması, yayın organlarında açıkça görülmektedir.

Radyo ve televizyon, emperyalist dünyanın ajanslarının bir numaralı abonesidir. Dünya kapitalizminin hoparlörü durumuna getirilmek istenmektedir.

Kitle tabanı yaratmanın diğer bir yöntemi de, kitleleri şartlandırmaktır. Yüksek tirajlı gazeteler, mehter marşı çalarcasına savaş naraları atmaktadırlar. Hiçbir zaman birbirine düşman olmamış ve olmayacak yoksul halkları, burjuvazinin ekmeğine yağ sürecek bir kan davasına sürüklemektedirler. Çağ dışı bir sistemle genç kafalara sokulan öğretiler, tahtaya çivi çakılmasını bile sağlayamadığı gibi, tarihteki büyük katliamlara alkış tutmaktadır. Devrimlere kara çalmakta, emperyalizmi allayıp pullamaktadır.

Oyunun bir başka bölümü de, halkın en içli dışlı olduğu kurumlardan birinde, sinemalarda uygulamaya konmuştur. Toplumsal içeriği olan, halkın sorunlarını dile getiren her yapıt "devletin temeline dinamit koyma" suçuyla yasaklanırken, seks manyağı yetiştirmekten başka işe yaramayan ve siyaset dışı insanlar yetiştirmeyi amaçlayan filmlere "milli bütünlüğü koruma" payesi nasılsa yapıştırılmaktadır.

Bunda ne denli başarılı olabildikleri uzun uzun tartışılabilir. Fakat gerçek olan, bu taktiğin uygulanmakta olduğu ve kan kusan bir silah gibi gençliği hedef aldığıdır. Ancak, bunun karşısında bir gerçek daha vardır: Gençlik artık kuru gürültüye pabuç bırakmamaktadır. Egemen sınıfların yalan, iftira ve ahlâksızlıklarını onların yüzüne vurmakta ve örgütlenerek, geleceğin mirasçılarını bu silahın etki alanından çıkarmaya çalışmaktadır. Zafer, her zaman olduğu gibi, haklı olanın ve hakkını örgütleyenindir.

Emperyalizm milyonları açlığa sürüklüyor

Bugün, dünyamızda 375 milyon kişi açlıkla ölüm tehdidi altında. Her yıl toplanan Dünya Gıda Konferanslarında, "açlık" konusunda düzenlenen seminerlerde bu konu tartışılıp durur.

Kimilerine göre, dünyada beslenme yetersizliği diye bir sorun yoktur. Yalnızca, beslenmeye ilişkin standartlar yanlış düzenlenmektedir. Yetişkin bir insanın normal beslenebilmesi için gerekli kalori "çok gelişmiş" ülkelerin standartlarına göre alınınca, "az gelişmiş" ülkeler insanları "sanki" beslenemiyormuş gibi bir durum ortaya çıkmaktadır!

Kimileri de dünyadaki doğal kaynakların insan nüfusundaki artışa yetişemediğini ve giderek bu kaynakların tükeneceğini ileri sürerek, insanlığın açlığa mahkum olduğu görüşünü yaygınlaştırmaya çalışırlar. Yeni yeni "standartlar", açlığın nedenlerine ilişkin yeni yeni teoriler uydurulurken, hergün binlerce insan açlıktan ölür.

AÇLIKLA TEHDİDİN İKİ BİÇİMİ

Günümüz dünyasının temel sorunlarından biri olan "açlık" gerçekte nereden kaynaklanıyor? Açlığın gerçek sorumlusu kim?

Savaşlar gibi, açlığın da tek sorumlusu emperyalizm. Açlık tehdidi, emperyalizm tarafından dünyaya başlıca iki biçimde savruluyor. Birincisi, emperyalizme bağımlı ülke halklarının ve doğal kaynakların sömürülmesi. İkincisi de, ileri kapitalist ülkelerde, kaynakların üretken olmayan alanlara akıtılması, işsizliğin yaygınlaştırılması ve doğal çevrenin bozulması.

İLK KURBAN: SÖMÜRÜLEN ÜLKELER

Bugün dünyamızda en yüksek ölüm oranı yüzde 10. Bu rakam, bazı Asya ve Afrika ülkelerine ait. Ortalama yaş haddi Paraguay'da 50, Bolivya'da 45, Brezilya'da 40, Haiti'de ise ancak 32. Açlıktan ve bitkinlikten ölen insan sayısı ise hergün 80 bini buluyor. Afrika'da çocukların üçte biri 5 yaşından önce ölüyor. Brezilya'da, tüm çocukların yüzde 40'ını oluşturan 8 milyon çocuk, kötü beslenme nedeniyle beyin veremi. Altı yaşına gelmeden bitkinlik ve açlıktan ölen çocukların sayısı Arjantin'de 30 bin, Kolombiya'da 90 bin.

Görüldüğü gibi açlığın ve yetersiz beslenmenin insanların hayatlarına mal olduğu ülkelerin başında emperyalizmin baskı ve sömürüsü altındaki ülkeler geliyor.

Emperyalizm, geri ülkelere tahakkümünü ekonomik ve politik araçlarla kabul ettiremediği zamanlarda, bilindiği gibi, bu ülkelerin halklarına silahlı saldırıda bulunmaktan da çekinmiyor. Savaşlar ise, milyonlarca insanı açlığa mahkum etmek gibi bir yan sonucu da beraberinde getiriyor. Savaş yoluyla dünyanın doğal kaynaklarının harab edilmesi tüm insanlığı tehdit ediyor.

İLERİ KAPİTALİST ÜLKELER HALKLARI DA AYNI TEHDİT ALTINDA

Emperyalizm tarafından açlığa mahkum edilenler yalnızca geri ve sömürülen ülkeler değil. En "ileri" kapitalist ülkelerde bile insanlar yarınlarından emin olarak yaşayamıyorlar, işsizlik ve yoksulluk korkusu yakalarını bırakmıyor. ABD'de ulusal gelirin yüzde 41'ini ellerinde tutanlar nüfusun yalnızca yüzde 5'i. Yine ABD'nde nüfusun yüzde 12,5'unu oluşturan 25,5 milyon insan sefil bir hayat sürüyor. Bütün kapitalist ülkelerde işsizlik salgınının durdurulamadığını, gittikçe yayıldığını artık burjuva yöneticiler de kabul ediyor.

BİLİMSEL DEVRİMİN HEBA EDİLİŞİ

Bilimsel ve teknolojik devrim, insanlara doğayı değiştirmek, sonu gelmeyen maddi servetleri üretebilmek için görülmemiş olanaklar sundu. Bu olanaklardan yararlanarak insanın yaratıcı gücünü on kez artırmak mümkün. Ama ağır bir bunalım içinde olan emperyalizm insanlığın ilerlemesine hizmet edebilecek bu olanakları, kârlarını garantiye almak, çalışanları daha çok sömürmek, tahakkümü altındaki ülkelerin doğal kaynaklarını daha da çok yağmalamak için kullanıyor. Ulusal servetler boşa harcanıyor, bilimsel araştırmaların, buluşların büyük bir bölümü, ölçüsüz maddi kaynaklar, savaş için, sömürülecek yeni pazarların paylaşılması için harcanıyor.

Tekelci kapitalizm, en ileri kapitalist ülkelerde bile çalışanları yoksulluğa, açlığa iteklerken, daha çok kâr elde etmek uğruna insanların sosyal güvenlikle ilgili tüm sorunlarını bir köşeye atıveriyor. Fabrikalardan, nükleer denemelerden arta kalan artıklarla her geçen gün doğa biraz daha öldürülüyor, insan yığınları zehirleniyor.

SOSYALİZM AÇLIK SALGININA KAPILARINI NASIL KAPIYOR?

Buna karşılık açlık, sefalet, işsizlik gibi sorunlarla sosyalist ülkeler karşılaşmıyor. Doğal zenginlikler sosyalist ülkelerde eksiksiz bir biçimde korunabiliyor. Burjuva bilim adamlarının, nüfus artışının açlığa neden olduğu, doğal kaynakların tükendiği konusundaki tüm demagojilerine rağmen, sosyalist ülkelerde yapılan bilimsel araştırmalar bu söylenenlerin tam tersini kanıtlıyor. Var olan kaynakların insanlığa daha binlerce yıl yeteceği, dünyamızın bir o kadar daha henüz bulunmamış doğal zenginliklere sahip olduğu biliniyor.

Sosyalist ülkelerin bu alanda gerçekleştirdiklerini görmek için birkaç rakam yeterli. Sovyetler Birliği'nde et üretimi 1940 yılında 1501 bin ton iken 1970'te 7140 bin tona; hayvani yağ üretimi 1940'ta 226 bin tondan 1970'te 960 bin tona; süt ürünleri 1940'ta 1,3 milyon tondan 1970'te 19,5 milyon tona; şeker üretimi ise 1940'ta 2165 bin tondan 1970'te 8141 bin tona yükseltilmiş durumda.

Emperyalizmin ideologlarının pek orijinal "açlık" teorileri, yeni yeni beslenme "standart"ları keşfetmelerinin nedeni de, artık açlığın sorumlusunun kapitalist düzen olduğunun saklanamaz hale gelmiş olması. Bunun için kafaları ne kadar bulandırabilirlerse, o kadarı kârdır diyorlar.

Sosyalist ahlak ve gençlik

EDİP YAĞMURLU

Lenin bir yerde şöyle diyor: "Bilgi sahibi olmaktan başka, sosyalist eğitimin hiç de önemsiz olmayan diğer bir yanı da, gençliğin sosyalist ahlâka göre eğitilmesidir."

Sosyalist ahlâk, kapitalist düzende işçi sınıfıyla birlikte doğmuştur. Sosyalist ahlâk, işçi sınıfının, kapitalizme karşı mücadelesinde ihtiyaç duyduğu ahlâktır. Sosyalist ahlâkın temel nitelikleri şöyle sıralanabilir: O, hem en ilerici sınıfın ahlâkı olduğu için en ilerici ahlâk; hem de temelinde bilimsel sosyalizm yattığı için bilime dayanan ahlâktır.

Burjuvazi, sosyalistlere, ahlâka karşı olduklarını iddia ederek iftira eder. Oysa burjuva ahlâkının temelinde, burjuva düzeninin temelinde yatan işçi ve emekçileri sömürme hakkının tanınması yatar. Sosyalistlerin karşı olduğu ahlâk, burjuva ahlâkıdır.

Burjuvazi, sosyalistlerin ahlâka karşı olduğunu "kanıtlamak" için, mukaddes, bütün zaman ve sınıflar için geçerli, genel ahlâk yasalarının varlığından söz eder. Oysa, değişmez ahlâk yasalarından söz etmek, insanın doğup, gelişip, ölmesini inkâr etmek kadar anlamsızdır. Doğada ve toplumda hiçbir şey olduğu gibi, olduğu biçimde kalmaz. Sürekli hareket eder, değişir. Toplumlarda da, üretim güçleri ve üretim ilişkileri değişince, buna bağlı olarak ahlâk, hukuk, sanat gibi üstyapı kurumları da değişir. Örneğin feodal üretim ilişkilerinin yerini kapitalist üretim ilişkileri alınca, kaçınılmaz olarak feodal ahlâkın yerini kapitalist ahlâk alır.

Sosyalist ahlâk ise, kapitalist toplumda işçi sınıfının mücadelesiyle ve bu mücadeleye yardımcı olmak üzere gelişir. Ahlâk kurallarının bütün sınıflar için geçerli olduğunu söylemek, işçi sınıfıyla burjuvazinin çıkarlarının aynı olduğunu söylemek ve sınıfların varlığını inkâr etmek kadar anlamsızdır. Sosyalist ahlâkla burjuva ahlâkı birbiriyle çelişir. Burjuvazi, özel mülkiyetin dürtüsüyle "insan insanın kurdudur" derken işçi sınıfı ise "Bütün işçiler kardeştir" düsturunu savunur.

Demek ki ahlâk herşeyden önce sınıfsaldır. İşçi sınıfı ahlâkına göre, işçi sınıfının mücadelesine katkıda bulunmak ahlâka uygundur. Burjuva ahlâkına göre ise, işçi sınıfını sömürmek, toplumu soymak ahlâka aykırı değildir. Burjuvazinin ülkeyi pervasızca emperyalistlere peşkeş çekmesi, buna karşı çıkanları yüz kızartıcı işkencelere tutması, kurşuna dizmesi, ona göre yine ahlâka aykırı değildir.

Bilimsel sosyalizmin kurucuları, sosyalist gençlik örgütlerini, gerek kendilerini gerekse gençleri en yüksek sosyalist erdemle yetiştirmeye, devrim uğruna fedakârca savaşmaya, bilinçli, dürüst, namuslu, toplumsever kişiler olarak yetiştirmeye, ateşli yurtseverlikle eğitmeye çağırmıştır. Bu görevleri yerine getirirken, dalkavukluk, külhanbeyliği, kariyerizm, ikiyüzlülük, dedikoduculuk gibi burjuva "ahlâksızlığı"nın çeşitli biçimleriyle de mücadele etmek gereklidir.

Sosyalist mücadelede insan davranışlarının en iyi yönlerini sistemleştiren prensipler şunlardır: Emek sevgisi, tembellikle mücadele, arkadaşça ve kollektif yardım, insanca ilişkiler, toplum içinde dürüstlük, ailede karşılıklı sevgi ve saygı, çocukların eğitimiyle yakından ilgilenmek, iradeli oluş ve hiçbir şeyden yılmama. Sosyalistlerin görevi, bu ilkeleri yalnız uygulamakla kalmamak, aynı zamanda zenginleştirmek ve yeni aşamalara ulaştırmaktır.

Yetersiz beslenme çocukları zekâ geriliğine mahkûm ediyor

Sağlıklı yaşamak için insanların belli bazı besinlerden belirli miktarda tüketmeleri gerekir. Bu besinleri içinde et, süt, yumurta, balık gibi hayvansal yiyeceklerde bulunan proteinin ayrı bir önemi vardır.

Bilindiği gibi hayvansal besin kaynakları dağılımı bugün, yeryüzünde büyük bir eşitsizlik göstermektedir; geri kalmış ülkelerin çeşitli sınıf ve tabakaları arasında olduğu gibi, gelişmiş ve geri kalmış ülkeler arasında da protein tüketimi ve özellikle hayvansal kaynaklı protein tüketimi açısından uçurum vardır. Aşağıdaki tabloda görülebileceği üzere, yeryüzünde kişi başına bir günde düşen protein miktarı, 1961'de 65 gr.dan, 1971'de 69 gr.'a yükselmiştir. Ama gelişmiş ülkelerde protein tüketimi aynı dönemde, 87 gr.'dan 96 gr.'a çıkmıştır; gelişmiş ülkelerde tüketilen protein miktarı, dünya ortalamasının yarım kat üzerindedir. Oysa geri kalmış ülkelerde protein tüketimi 1961'de 55 gr.'dan 1971'de 57 gr.'a yükselmiştir. Ve bu haliyle dünya ortalamasının altında kalmaktadır.

Tablo 1: Yeryüzünde Kişi Başına Bir Günde Düşen Protein Miktarı (*)

	1961	1971	Hayvansal Protein Oranı
Dünya ortalaması	65 gr.	69 gr.	% 32
Gelişmiş ülkeler ortalaması	87 gr.	96 gr.	% 49
Geri kalmış ülkeler ortalaması	55 gr.	57 gr.	% 9

(*) Food and Nutrition, FAO, 1975

Protein bakımından gözlediğimiz bu eşitsizlik, diğer besin unsurları açısından da oldukça geçerlidir ve geri kalmış ülkeler topluluğunun bir parçası olarak yurdumuz, bu dengesizlikten de payına düşeni almaktadır.

Protein yetersizliği, etkilerini, en büyük bir acımasızlıkla çocuklar üzerinde göstermektedir. Doku gelişiminin en hızlı olduğu devre çocukluk devresidir. Doku gelişiminde oynadıkları hayati rol bakımından proteinler bu devrede çocuklar için vazgeçilmez özellik gösterirler. Çocukluk devresinde geri kalmış ülkelerde görülen yüksek ölüm oranları doğrudan kötü beslenmeye bağlanmaktadır. Yurdumuzda doğan her 1000 çocuktan 154'ü daha bir yaşına gelemeden 194'ü ise, 4 yaşında önce ölmektedir. Ölmeyen çocukların büyük bir bölümü ise, kötü beslenme ve yeterli protein alamamanın sonucu, düzgün bir doku gelişimi göstermemekte; boy ve ağırlık olarak dünya ve Türkiye standartlarının altında kalmaktadır. Yapılan araştırmalar, yurdumuzdaki çocuklar arasında kötü beslenme durumunun % 25-30 arasında yaygınlık gösterdiğini gösteriyor.

Protein bakımından yetersiz beslenme doku gelişimini ters yönde etkilediğine göre, kuşkusuz, fizik görünümü etkileyen kas ve iskelet dokusunun yanısıra diğer organları da ve bu arada beyin dokusunu da tam anlamıyla gelişmekten alıkoyar.

Memeli hayvanlarda beyin gelişmesi ana rahminde başlar, doğmadan önceki son aylar sırasında en hızlı düzeyine ulaşır. Doğumdan sonra da büyük bir hızla devam eden beyin gelişmesi insanda, ilk dört yıl içinde son ağırlığının % 85'ini tamamlamış olur. Bu dönem içinde beyinde yeni sinir hücrelerinin (nöron) yapılması, proteinlerin sentezlenmesi, myelin kılıfının yapılması gibi işlemler yürütülür. Bunların yapılması için beyin dokusuna yeterli oranlarda asabi amino asitlerin taşınması gerekir, aksi taktirde bu işlemler yavaşlar ya da durur.

Araştırmalar, 0-4 yaş arasında yetersiz beslenme hastalığı geçiren çocuklarda beyin gelişmesinin geri olduğunu göstermektedir. Kötü beslenme hastalıklarından ölen çocukların beyin otopsilerinde baş çevresiyle birlikte beyin ağırlığının da düşük olduğu, beyinde toplam sinir hücresi sayısının, protein yoğunluğunun, protein sentezi için gerekli olan ve yapısında protein bulunan DNA isimli madde miktarının az olduğu ve beyin kıvrımlarının normalden daha az derin olduğu bulunmaktadır. 0-4 yaş arasında beslenme yetersizlik hastalığı geçirip her nasılsa yaşayabilen öbürlerine kıyasla daha "güçlü", çocuklar ise, hayat boyunca geri zekalı kalmaya mahkumdur; bu tür çocuklar üzerinde zaman zaman yapılan araştırmalar, zeka ve psikomotor testlerde başarılı olamadıklarını göstermektedir. Beyinde toplam sinir hücresi sayısı düşük kaldığında, bunlar daha sonra sentezlenemediğinden, çocuk yeterli beslenmeye başlasa bile, zeka kapasitesi sınırlanmıştır.

Bu arada, sinir sisteminin işleyişi hakkında 1966'larda ortaya atılan ve gittikçe kuvvet kazanan bir bulguya da değinmekte yarar vardır. Düşüncenin maddi, organik kökenini tartışmasız kanıtlama savında olan bu bulgu, bilgilerin beyinde protein molekülü şeklinde depolandığını göstermektedir. Hayvanlara, protein sentezini engelleyen ilaçlar verildiğinde, öğrenme olayı olmamaktadır. Yine, esasi amino asitleri yeterli oranlarda almayan hayvanlar, diğerlerine kıyasla, daha geç öğrenmekte ya da hiç öğrenememektedirler. Bu tür bulgulara dayanılarak, öğrenme ve hatırlama olaylarının, vücuda alınan ve kan yoluyla beyine taşınan esasi amino asitlerin yeterli oranlarda varlığına bağlı olduğu, bilgilerin bu amino asitlerin varlığında protein molekülü olarak sentezlenip beyin kıvrımlarında depolandığı öne sürülmektedir.

Bu çerçeve içinde, yurdumuzda kötü beslenmenin çocuklarımız üzerindeki etkisi kabaca şöyle nitelenebilir: Yurdumuzda doğan her 1000 çocuktan 154'ü bir yaşına gelmeden, 194'ü dört yaşından önce ölecektir. Geri kalanların % 25-30'unun büyüme ve gelişme geriliği gösterdiğine, yani yetersiz beslenmiş olmalarına bakarak, her 1000 çocuktan 200-240 tanesinde hafiften ağıra değişen zeka geriliği görülecektir. Bu sayılar, yurdumuzda doğan çocukların ancak % 50-55 kadarının fizik ve mental yönden sağlıklı bireyler olma şansına sahip olduğuna işaret etmektedir. Bu insan varlığımızın nasıl harcandığının somut bir başka kanıtıdır.

Görülüyor ki kötü beslenme, biyolojik bir varlık olarak bireyin tüm yaşantısını etkileyecek boyutlarda bir sorundur. Bu saptamayı yaptıktan sonra, yetersiz beslenme ve açlık sorununun toplumsal, ekonomik kökenleri üzerinde önemle durmak gerekir. Bu konuda emperyalist-kapitalist mihrakların gerici Malthus teorisine dayanarak öne sürdükleri savın geçersizliği, tarihsel pratik içinde, defalarca kanıtlanmıştır. Yeryüzünde bugün için mevcut geri tarımsal teknolojilerin varlığında bile, üretilen yiyecekler dünya çapında eşit olarak dağıtılırsa, açlık ortadan kalkacaktır. Teknolojik ilerleme insanlığın gerçekten hizmetine sokulduğu ölçüde ise, gelecek kuşakların sağlıklı yaşama koşulları güvenceye alınacaktır. Buna karşılık, emperyalist-kapitalist sistem içinde, insanların acil ihtiyaçlarını karşılamak için değil, kâr oranını azamileştirmek doğrultusunda üretim yapıldığı sürece, geniş halk kitlelerinin yetersiz beslenmesi ve açlığı, sistemin doğal bir sonucu olarak, gündemde kalmaya mahkumdur.

İnsanlığın tüm kapasitelerinden sonuna dek yararlanmasını maddi, biyolojik olarak engelleyen yetersiz beslenme ve açlık koşullarıyla mücadele, tüm insanlığın çıkarları ve toplumsal ilerleme yolundaki mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır.

İLERİCİ GENÇLİK
15 Günlük Siyasi Gençlik Gazetesi

Sahibi:
Hüseyin KARAYILMAZ
Sorumlu Müdür:
İlhan NEVŞEHİRLİ
Teknik Sekreter:
Akın ERTEK
Baskı: Ak Ofset
Abone Koşulları:
Yıllık: 40 TL.
6 Aylık: 20 TL.
Posta çeki:
Deniz Atay
10 098 558
Adres:
Süleyman Sırrı Sok. 2/11
Sıhhiye/ANKARA

Komandolar Beytepe de "Garnizon" kurmaya çalışıyor

Hacettepe Üniversitesi 1 Mart'ta açıldı. Okula gelen öğrenciler Beytepe'deki Fen Fakültesi binasının içinde bekleyen komandolarla karşılaştılar. Faşistlerin arasında Şükrü Bulut'un katilleri de vardı ve bu sicilli katiller çetesi ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşıyorlardı. 5000'e yakın öğrenci katillerin okulda dolaşmasını, 6 öğrencinin 2 sömestr için okuldan uzaklaştırılmasını protesto etmek amacıyla forum düzenleyerek yarım günlük boykot ilân ettiler. Tüm öğrenciler "Kahrolsun faşizm", "Katillerle ders yapamayız" sloganlarıyla foruma katılırken, Beytepe direktörü ve rektör yardımcısı Gürol Ataman öğrencilerin foruma zorla getirildiğini iddia ediyordu. Öğrencilerin faşistler okuldan çıkartılmadığı takdirde bu işi kendilerinin yapacağı hakkındaki uyarıları ve Şükrü Bulut'un katili Mehmet Fatih Yurdal'ın yakalanması için jandarmaya yaptıkları ihbarlar sonuçsuz kaldı.

JANDARMA NİÇİN KAMPUSTA?

Jandarmanın okulda kimleri korumak amacıyla bulunduğu ise Beytepe'de bir kez daha sergilendi. Öğleyin, başlarında Burhan Kavuncu adlı komando bulunan faşist bir grup jandarma nezaretinde kafetaryaya girdi. Öğrenciler jandarmanın gözü önünde üzerlerine saldıran faşistlere tepsi, çatal, kaşık ve bardaklarla karşı koydular. Burhan Kavuncu silahını çekerek ateş etmeye başladı. Jandarmanın silâh araması sonucunda ise hiçbir silah bulunamadı! Jandarmalar, silah kullananları değil, kendilerini savunan öğrencileri dipçiklediler. Şimdiye kadar olduğu gibi faşistler hiçbir önlemeyle karşılaşmadılar. Olaylardan sonra ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşmaya devam ettiler. Okulun ilk açıldığı gün çıkan olaylar şunu gösteriyordu: Beytepe'ye yöneltilen saldırılar devam edecekti. Nitekim öyle oldu.

ERTESİ GÜN

2 Mart günü okula gelen öğrenciler servis otobüslerinden iner inmez toplu halde duran 50-60 kadar faşistle karşılaştılar. Komandobaşı Kavuncu, öğrencilerin üzerine ateş açan saldırganların yine başında geliyordu. İkibine yakın öğrenci, taşlarla kendisini savunarak faşistlere gereken dersi verdi. Ancak, faşistlerin imdadına her zamanki gibi "Rıfat Başçavuş" yetişti. Başçavuş'un emriyle jandarmalar öğrencileri dipçiklemeye başladılar. Hatice Topçuoğlu adlı öğrenci başından yaralandı.

Yalnızca kendilerini savunan 150 kadar öğrenci jandarma karakolunda gözaltına alındı. Bu durumu protesto eden öğrenciler hafta sonuna kadar derslere girmeme kararı aldılar. Gözaltına alınan öğrenciler ise bir gece karakolda alıkonulduktan sonra Devlet Güvenlik Mahkemesine çıkartıldılar. Suçları "devletin asayiş kuvvetlerine mukavemet"!

FAŞİSTLERİN İŞGALİYLE KARŞILAŞILIYOR

Dört günlük boykottan sonra 8 Mart sabahı okula gelen öğrenciler büyük bir kısmı okul dışından olan faşist komandoların kantini işgal etmiş olduğunu gördüler. Öğrencilerin uyarılarına rağmen rektör yardımcısı Gürol Ataman ve jandarma olaylara kayıtsız kaldı. Faşist işgali altındaki Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesinde bir öğrencinin dövülmesi üzerine, öğrenciler yaptıkları forumda idarenin ve jandarmanın tutumunu kınayarak bir günlük boykot ilan ettiler.

Beytepe kampusunun kurulması ile birlikte, faşistler kampusun kontrolunu ellerine geçirebilmek için öğrenci kitlesine karşı zorba eylemlere giriştiler. Tek başına yakaladıkları devrimcilerin üzerine saldırdılar, silah çektiler. Beytepe öğrencileri, üzerlerine yöneltilen faşist saldırılara karşı aktif bir biçimde direndiler.

Okul açıldığından bu yana Beytepe'de yoğunlaşan saldırıları protesto etmek amacıyla Hacettepe kampusundaki öğrenciler de 8 Mart günü boykot ilân ettiler. Aynı gün faşistler -alışıldığı üzere polisin desteğinde okula silahlı saldırıda bulundular. Mehmet Ali Gökçe adlı öğrenci polisler tarafından kurşunla yaralandı. Bu sırada, Hacettepe Yurdu faşistler tarafından kurşunlanıyordu.

Bütün bu faşist saldırılara ve baskılara rağmen, öğrenciler büyük bir çoğunlukla boykota girerek faşist uygulamalara ve baskılara karşı gereken cevabı verdiler.

Katiller okula rahatça girip çıkarken Şükrü Bulut ve Nuray Erenler'in öldürülmesiyle ilgili olarak TİP üyesi Nezih Kuleyin ve Ümit Buğdaycı DGM'nce tutuklandılar. Diğer bir TİP üyesi Mesut Vural'ın mahkemesi ise 50 günlük bir tutukluluktan sonra tutuksuz olarak devam ediyor.

ODTÜ iktidarın avucuna bırakılmayacak!

Bugün birçok okul faşist-polis işgali altında ilerici öğrenciler derslere sokulmuyor. İşgal edilmemiş okullar sürekli olarak silahlı saldırıya uğruyor. ODTÜ gibi, komandoların kitle içinden soyutlanmış olduğu okullar hakkında ise yaygaralar koparılıyor. Meclis kürsülerinde MC partilerinin sözcüleri tarafından ODTÜ'nün "kızıl işgal" altından kurtulacağı açıklanıyor.

ODTÜ, diğer yüksek okullara göre demokratik üniversite doğrultusunda belli gelişmeler göstermiş bir öğretim kurumu. Baskılara karşı uzun dönem verilen mücadele 12 000 öğrenci-öğretim üyesi ve personel yakınlaşmasını büyük ölçüde geliştirmiş durumda. ODTÜ rektörü Tarık Somer, MC hükümetinin yakın adamı, hala konumunu muhafaza ediyor. Mart ayında görevinin biteceği, fakat yeniden uzatılması durumunun söz konusu olduğu söylentiler arasında.

TEMSİLCİLERE YAPILAN BASKILAR

Geçen sene içinde sürdürülen direniş sonucunda kazanılmış haklardan birisi olan öğrenci temsilciliği kurumu çalışmalarını sürdürüyor. Kendi içinde hazırladığı yönetmelik taslağı üniversite yönetimi tarafından uzun bir süredir görüşülmekte. Fakat öğrenci temsilciliği meclisi çalışmalarına başladığından beri sürekli kapatılma tehdidi altında. Üniversitede gelişen olayların, Temsilciler Meclisi'nin başının altından çıktığı ve Meclis'in amacı doğrultusunda çalışmadığı iddiası rektörün dağıttığı her bildiride göze çarpıyor. 12 000 öğrenci, temsilciler meclisinin kazanılmış bir hak olduğunun ve mutlaka korunması gerektiğinin bilincinde. Bu nedenle temsilciler meclisine yöneltilen her baskının karşısına hep birlikte çıkılıyor.

REKTÖRLÜĞÜN TERTİBİ

ODTÜ uzunca bir aradan sonra 19.2.1976 da, yoğun bir jandarma baskısı altında öğretime başladı. 3 günlük kayıt yaptırma süresi boyunca "ODTÜ'nün kızıl işgal altından kurtarılması" düşüncesi doğrultusunda bir dizi oyun ortaya kondu. Geçen sene sınavlar sırasında otobüslerin yolunu keserek Semih Erbek'in ölümüne ve birçok öğrencinin yaralanmasına yol açan baskınları düzenleyen faşistler kayıt yaptırmak için okula geldiler. Beklenen, öğrencilerin bu katillere "saldırması". Bir çatışma çıkacak, jandarma devrimci öğrencileri yakalayacak ve rektör arkasından kamuoyuna bir açıklama yapacaktı: "Okulda sayıları 50 yi geçmeyen öğrenci gurubu öğretim özgürlüğünü kısıtlıyorlar. Bu şartlar altında öğretim süremez. Suçlular yakalanmıştır. Üniversite yönetimince haklarında gerekli işlem yapılacaktır." Bu açıklamanın arkasından öğrenci temsilciler meclisi kapatılacak ve uygulanan baskı daha da artacaktı.

FON SORUNU

Arkasından başka bir oyun sahneye konmak istendi. Temsilciler meclisi çalışmalarını yürütebilmek için paraya ihtiyaç vardı. Gerekli paranın rektörlük tarafından ayrılacak bir fondan karşılanması gerekirken, daha önce saldırıda bulunan faşistlerin sınavlara girebilmeleri için binlerce lira ayıran rektör, temsilciler fononun ayrılmasını gereksiz buldu. Bunun üzerine, temsilciler meclisince alınan bir karar gereğince, gerekli paranın öğrencilerden toplanması kararlaştırıldı. Kayıtla birlikte sürdürülen para toplama işlemi rektörün emriyle jandarma tarafından durduruldu. Öğrenciler bu olayı protesto etmek üzere kayıtları bir süre durdurdular. Bir müddet sonra, para toplama işlemi nedeniyle temsilciler meclisi hakkında dava açıldı.

ÖĞRENCİ VE İŞÇİLER ÜZERİNDE BASKILAR

Baskılar ve oyunlar bunlarla bitmedi. Bölümlerde asılan duvar gazeteleri ve afişler, jandarmanın her bölüme yaptığı baskınlar sonucunda yırtılıp veya toplanıp götürüldü. Neden yırtıldığını soran makina bölümü temsilcilerinden üçü tutuklandı. Haklarında "jandarmaya mukavemet" suçundan dava açıldı.

Tertipler salt öğrenciler üzerinde değil. Okulda uzun süredir Devrimci Sendika SOSYAL-İŞ'e geçme mücadelesi veren işçiler üzerinde sürekli baskı uygulanıyor. SOSYAL-İŞ'e üye olan şoför İsmail Canatan otobüsü süratli kullandığı gerekçesiyle işten atıldı. SOSYAL-İŞ' in bildirilerini dağıtan iki işçi jandarma tarafından götürülmek istendi. Fakat işçi-öğrenci dayanışmasının en güzel örneği sonucunda, jandarma pikabının önü kesilerek işçilerin götürülmesi engellendi. Öğrenciler jandarma baskısını ve yönetimi rektörlük önünde 4 saat oturarak protesto ettiler.

Öğrenciler, kitlesel olarak verilecek mücadelenin her baskıyı geriletеceğinin bilincinde. Faşistler derslere girmek istediğinde ve jandarma bölümlere girdiğinde öğrenciler toplu olarak dersi terkediyorlar. Bu yöntem karşısında rektör ne yapacağını bilemez durumda.

Bu arada yeni bir baskı biçimi de gündeme geldi. ODTÜ ve Hacettepe otobüsleri her gün okuldan dönüşte durdurularak aranıyor. Katillerin polis, jandarma nezaretinde gezdiği bir ortamda öğrencilerin üstlerinin sistemli bir şekilde aranmasının baskıdan başka ne anlamı olabilir ki.

Bu arada eski bir tartışma yeniden alevlendi. Geçen sene Rektör Tarık Somer'in sert tepkisine yol açan ODTÜnün 1750 sayılı Üniversiteler Kanununa bağlanma girişimi yeniden gündemde. Geçen sene kişisel ve de mali gerekçelerden ötürü bu girişimi engellemek için bütün gücünü sarfeden Tarık Somer'in son bir yıllık "başarı" grafiği nedeniyle bu sene bu konuda pek fazla sesi çıkmıyor. Ama işine geldiği yerlerde "demokrasiye olan inancı" yeniden belirldiğinden, bu konuya bu sefer öğretim görevlileri aracılığıyla itiraz etme çabasında. Burada şu yanlışa düşmemek gerekir. Rektörün kişiliği ve çizgisi tartışmaya yer olmayacak derecede açık. Ancak, Tarık Somer'in kişiliği, doğrudan doğruya bu konudaki tutumunun yanlış olması gerektiği sonucuna götürmemeli. Kişisel gerekçeleri ne olursa olsun.

Bu konuya ilişkin bir anket de, beklenen ama ilginç sonuçlar verdi. ODTÜ'nün 1750 sayılı kanuna bağlanmasının en ateşli taraftarları profesörler. Bunlar adıgeçen kanuna bağlanmakla bölüm sisteminden vazgeçilip kürsü sisteminin kurulmasının kendilerine sağlayacağı avantajların farkındalar.

Tabii bu avantaj yalnız profesörlerin değil, gerici iktidarın da. Üniversitenin faşistleştirilmesi çabasında, kürsü sisteminin kurulması oldukça önemli bir adım. Yıllarca önce adam yokluğunda paye kapmış olanların tam yetkiyle donatılıp başa geçirilmesi, gerici iktidarın izni dışında "bilim" adamı yetişmemesi anlamında.

İlerici, demokrat, sosyalist tüm öğretim görevlileri bu işleme karşı çıkmak zorunda ve çıkıyorlar da. Ama bu kadarı yeterli değil. Bu tepki ancak ODTÜ özel kuruluş kanunu ve Üniversiteler Kanunlarının her ikisine de karşı çıkıp Tek Tip Demokratik Üniversite mücadelesine katılmakla gerçek anlamına kavuşacak.